

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT

DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru: 219/2019 RM

Fl-atti tal-Ittra Ufficjali Nru. 1962/19 fl-ismijiet

L-Awtorita` Tal-Ippjanar

-vs-

- (1) Monte Kristo Vineyards Limited [C-32424]**
- (2) Monte Kristo Estates Limited [C-41417]**
- (3) Monte Kristo Beverages Limited [C-39115]**

Illum, 25 ta' Novembru 2020

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors tas-socjetajiet Monte Kristo Vineyards Limited, Monte Kristo Estates Limited, Monte Kristo Beverages Limited ipprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti nhar it-8 ta' Ottubru 2019 fejn gie premiss:

- 1. "Illi s-socjeta' esponenti giet notifikata bl-ittra ufficjali numru 1962/19 fl-ismijiet premissi fl-1 ta' Ottubru 2019 b' liema l-Awtorita qieghda tippretedi li hija kreditrici ta' l-esponenti fl-ammont ta' tmax-il elf, sitt mija u erbghin ewro (€12,640.00) rapprezentanti multi kif ahjar spjegat fl-istess ittra;*

2. Illi s-socjeta' esponenti qieghda tikkontesta l-istess a tenur ta' l-Art 100 tal-Kap 552 billi l-pretensjoni tal-Awtorita hija infondata fil-fatt u fid-dritt u dan ghar-ragunijiet li jinkludu, izda ma humiex limitati ghas-segwent:
3. Preliminarjament, **is-soprasessjoni**: din il-pretenzjoni u l-ligi fuq liema hija bazata l-pretenzjoni huma bi vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali ta' l-esponenti u dan billi l-multi huma multi ta' natura kriminali mposti bhala penali ghal reati li ma gewx imposti minn Qorti kif trid l-Art 37 tal-Kostituzzjoni. Dan il-punt huwa kontestat f'diversi proceduri kostituzzjonali, inkluz partikolarment il-procedura numru 24/19, fl-ismijiet Polidano Brothers Limited Vs L-Awtorita Ta' I-Ippjanar u L-Avukat Generali. Qabel ma l-Awtorita tista' tesegwixxi jew tipprocedi bil-pretenzjonijiet taghha ghandhu jigu deciz definittivament jekk il-ligi fuq liema qieghda tistrieħ huwiex validu jew le.
4. Fil-fatt jirrizulta li l-multi mertu ta' din il-kawza, u ohrajn li nhargu mill-Awtorita` kontra l-esponenti nhargu kontra s-socjeta' esponenti qed jigu mposti bi vjolazzjoni tad-drittijiet fundamentali tal-esponenti għall-smieħ xieraq kif protetti mill-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni tagħna u anke artikolu 6 tal-konvenzjoni tad-drittijiet fundamentali, u dana għal diversi ragunijiet fosthom billi:
 - a. Il-multi għal dawn ir-reati qed jigu mposti fuq l-esponenti fuq mera allegazzjoni li ma hijiex ikkonfermata minn l-ebda Qorti kontra r-regola tal-prezunzjoni tal-innocenza;
 - b. Inoltre l-Awtorita Intimata qed timponi iktar minn piena u multa waħda għall-istess reat;

c. Inoltre apparti l-multi li qed jigu mposti hemm proceduri ta' natura kriminali għaddejnin għall-istess offiżi li jistgħu iwasslu għal pieni ohra u dan bi vjolazzjoni tal-principju ne bis in idem;

d. Fl-ahhar qed jigu mposti pieni ta' natura kriminali mingħajr ma l-esponenti jkollhom l-opportunita' li jresqu l-kaz tagħhom quddiem Qorti indipendenti kif inhu d-dritt tal-esponenti a tenur tal-artikolu 39(1) tal-kostituzzjoni ta' Malta.

5. Fit-tieni lok, l-procedura adoperata mill-Awtorita hija monka inkwantu ma tfissirx ir-raguni għal pretenzjoni ta' l-Awtorita. Isir riferenza għal-gurisprudenza ta' l-ittri 166A fis-sens li l-ittri ufficjali trid tagħti tifsira cara għala qed tigi mposta din il-multa partikolarment fil-kaz odjerna fejn qeghdin fil-kamp kriminali. L-esponenti jirriserva li jagħmel iktar sottomissjonijiet jekk ikun il-kaz.

6. Fit-tielet lok, l-ittra ufficjali mertu ta' dan ir-rikors sar irregolarment billi jidher li hemm ittri ufficjali ohra li nbagħtu fir-rigward ta' l-istess Avviz t'Enfurzar, meta a tenur ta' l-iskeda tal-Avviz legali 276 tas-sena 2012:

Fil-kaz li jkun hemm aktar minn illegalita waħda fuq l-istess sit fiż-żmien tal-hruġ tal-avviz biex tieqaf u ta' twettiq, l-oġhla rata għall-iżvilupp illegali li jkun twettaq wara d-dhul fis-seħħ ta' dawn id-dispozizzjonijiet, tiġi imposta.

Fir-realta qed jigu mposti multipliċita ta' multi għall-istess avvizi ta' twettiq.

7. Fir-raba' lok, billi l-multa qieghda tigi spezzettata l-intimati għandhom jgibu prova li l-ammont globali tal-penali ma jeccedix is-massimu ta' 50,000 euro impost a tenur ta' l-proviso tar-regolament 3(2) ta' l-Avviz Legali 276/12;

Għaldaqstant l-esponenti filwaqt li jirriserva li jressaq dawk il-provi u jagħmel dawk is-sottomissjonijiet kollha lilha permessi fil-ligi titlob bir-rispett lil dina l-

Onorabbli Qorti joghgobha tichad l-pretenzjonijiet ta' l-Awtorita tal-Ippjanar u tiddikjara l-istess pretenzjoni infondata u dan salv kull dikjarazzjoni u provvediment iehor xieraq u opportun.

Bl-ispejjez u l-ingunzjoni in subizzjoni tal-Awtorita` intimata.”

Rat ir-Risposta tal-Awtorita` tal-Ippjanar ipprezentata fl-14 ta' Novembru 2019 fejn gie eccepit:-

1. Illi din l-Onorabbli Qorti hi ezawtorata milli, fi proceduri specjali ta' din ix-xorta, tistharreg u tiddeciedi dwar l-ilmenti ta' bixra Kostituzzjonali/Konvenzjonali msemmija mis-socjetajiet rikorrenti fil-paragrafi numerati (3) u erba' (4) (inkluz l-paragrafi "a" sa "d") ta' dan ir-rikors. Punt dan, li s-socjetajiet rikorrenti stess jaghrfu u jirrikonoxxu, tant li qeghdin jitolbu is-soprasessjoni f'dawn il-proceduri. Tali "talba" ghas-soprasessjoni hi, f' kull kaz, manifestament fiergha u nfondata, billi (i) ebda wahda mis-socjetajiet rikorrenti ma ressqu proceduri Kostituzzjonali, izda kienet is-socjeta' Polidano Brothers Limited li ntavolat il-kawza Kostituzzjonali li ghaliha ssir riferenza fir-rikors tal-lum; (ii) f'kull kaz, l-ittra ufficjali li qed tissemma f'dan ir-rikors, ma tifformax parti mill-mertu ta' dik il-kawza Kostituzzjonali, mibdija minn haddiehor u mhux mis-socjetajiet rikorrenti; u (iii) f'kull kaz ukoll, u bla hsara ghal dak kollu li ghadu kif inghad, kieku biss ghall-grazzja tal-argument, kien hemm tabilhaqq proceduri kostituzzjonali mibdija mis-socjetajiet rikorrenti, din il-Qorti xorta wahda ma kien ikollha ebda raguni ghala tissospendi s-smigh ta' dawn il-proceduri billi dawn il-proceduri isarrfu fir-rimedju ordinarju/mezz xieraq ta' rimedju li tahseb ghalih il-Ligi tal-Ippjanar biex wiehed jopponi ghal kull talba ghall-hlas imressqa mill-Awtorita` skont l-Artikolu 100 tal-Kapitolu 552._

2. Illi mbaghad, dejjem bla hsara ghall-permess, l-esponenti genwinament tiskanta kif ir-rikorrenti jaslu jasserixxu li l-Awtorita` ma tat ebda raguni biex issostni l-pretenzjoni taghha, meta hawn qed nitkellmu dwar hlas ta' daily fine dovuta b'rabta ma' breach of notice mahruga, u debitament notifikata fit-12 ta' April 2018, lill-contravener wara l-hrug tal-Avviz ECF 877/08; fejn fl-istess avviz inghatat twissija cara bl-izvilupp illegali estensiv imwettaq mir-rikorrenti konsistenti f"tinda minghajr permess fuq is-saqaf tal-impjant tal-ibbottiljar". Ir-rikorrenti mhux talli nJORAW bl-aktar mod sfaccat l-enforcement notice izda addrittura nJORAW ukoll il-breach of notice relattiv u, bl-aktar mod illegali u abbuziv, baqghu jippersistu bl-illegalita' minnhom imwettqa. Is-socjetajiet rikorrenti gew mgharrfa wkoll bid-daily fine imposta fuqhom ghal kull jum li fih tippersistit l-illegalita`, izda minkejja kull twissija li nghatat, huma baqghu – **kif ghadu sal-lum** - jwebbsu rashom u jippersistu fl-izvilupp manifestament illegali mwettaq minnhom. Ghalhekk ir-rikorrenti jridu jkunu altru tabilhaqq azzardati biex jigu issa u jghidu li ma jafux dwar x'hiex, jew li ma nghatat ebda raguni dwar x'hiex, qed jintalab il-hlas mill-Awtorita` esponenti.
3. Hawn rilevanti ukoll li jinghad li s-socjetajiet rikorrenti qatt ma kkontestaw l-enforcement notice u/jew il-breach of notice mahruga fil-konfront taghhom bil-proceduri opportuni ta' appell li tahseb ghalihom il-Ligi tal-Ippjanar, u allura r-rikorrent illum gew li ssokkombew u accettaw l-ordnijiet hemmhekk kontenuti, u gew li rrikonoxxew u accettaw li qieghdin fi stat ta' illegalita` manifesta. Min b'ghemilu, bhal fil-kaz tar-rikorrenti, juri attitudni ta' sfida u prepotenza lejn il-Ligi, m'ghandu qatt jigi kkawtelat, f'dan l-ghemil tieghu, minn ebda Qorti. Anzi ghemil bhal dan ghandu jigi ccensurat mill-Qorti bl-aktar mod assolut.
4. L-ahhar zewg oggezzjonijiet imressqa mir-rikorrenti fil-paragrafi numerati sitta (6) u sebgha (7) tar-rikors taghhom, huma daqstant iehor fiergha u

nfondati. Anzi jekk xejn dawn l-oggezzjonijiet ikompli juru l-attitudni ta' sfida lejn il-ligi li dejjem urew, u ghadhom sa llum juru, ir-rikorrenti ghaliex kull multa mposta mill-Awtorita' tghodd ghal perjodu differenti li fih is-socjetajiet rikorrenti baqghu ghaddejnin bl-illegalita' minnhom mwettqa, kif fil-fatt ghadhom hekk ghaddejnin sal-lum. L-unika raguni ghala l-multi gornaljieri ma waqfux jiddekorru, hi propju ghaliex ir-rikorrenti baqghu, u ghadhom sa llum, iwebbsu rashom u jippersistu bil-ksur tal-Ligi.

5. Finalment, kif ser jintwera bic-car mill-Awtorita' waqt is-smiegh u t-trattazzjoni ta' dan il-kaz, l-ammont mitlub mill-Awtorita' permezz tal-ittra ufficjali mertu ta' dawn il-proceduri nhadem korrettement u skont il-Ligi. Illi ghalhekk, l-oggezzjonijiet finali tar-rikorrenti ma fihom ebda siwi wkoll ghaliex l-ammont mitlub mill-Awtorita' jirrifletti precizament il-penali gjornaljiera, imposta a tenur ir-regolament 3 tal-Avviz Legali 276 tal-2012, li akkumulat tul il-perjodi msemmija fl-istess ittra ufficjali, u dan wara li r-rikorrenti mhux biss injoraw l-ordni fl-Avviz ta' twettiq, izda sahhansitra agixxiet bi ksur ulterjuri tal-istess enfocement notice billi wettqet zvilupp illegali ulterjuri fuq is-sit in kwistjoni. Hadd ma jista jippretendi li jitla 'l fuq mill-ligi, jikkometti l-illegalitajiet, jippersisti fl-illegalitajiet tieghu u sahhansitra jzid fl-izvilupp illegali mwettaq minnu (li ghadu ezistenti sa llum) u mbaghad jintavola rikors bhal ma hu dak odjern, li hu ghal kollox karenti minn bazi legali, biex ingustament jipprova jevita li jhallas il-penali li l-Ligi timpani bhala sanzjoni fuq min, bhal fil-kaz tar-rikorrenti, jagixxi bi ksur manifest tal-Ligi tal-Ippjanar.

Illi ghar-ragunijiet premissi, it-talba tar-rikorrenti sabiex il-Qorti tiddikjara t-talba Awtorita' intimata bhala wahda nfondata ghandha tigi michuda, bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.”

Rat id-digriet taghha tas-27 ta' Novembru 2019 fejn ordnat lir-rikorrenti sabiex tressaq fl-atti kopja legali tal-atti gudizzjarji msemija fir-rikors promotur b'rabta mat-talba taghha ghal soprasessjoni;

Rat in-nota tar-rikorrenti tat-2 ta' Marzu 2020 fejn giet annessa kopja mhux legali tal-atti tar-Rikors Numru 24/19 fl-ismijiet **Polidano Brothers Limited vs l-Awtorita` tal-Ippjanar et;**

Rat illi fil-verbal tal-udjenza tat-3 ta' Marzu 2020, l-abbli difensur tar-rikorrenti ddikjara illi ghalkemm ir-rikorrenti mhumiex parti fil-proceduri kostituzzjonali Rikors Numru 24/19, il-mertu ta' dawk il-proceduri jolqot is-sostanza tat-talba maghmula mill-Awtorita` tal-Ippjanar fl-ittra ufficjali bin-Numru 1962/19 mertu tal-proceduri odjerni;

Semghet is-sottomissjonijiet tad-difensuri tal-partijiet waqt l-udjenza tat-2 ta' Novembru 2020 dwar il-pregudizzjali sollevata mir-rikorrenti fit-tielet paragrafu tar-Rikors promotur;

Rat illi l-abbli difensur tal-Awtorita` intimata, fl-istess seduta tat-2 ta' Novembru 2020 iddikjarat illi l-istess Awtorita` qieghda tirrimetti ruhha ghad-decizjoni tal-Qorti dwar it-talba ghal soprasessjoni minghajr pregudizzju izda, ghall-kontestazzjoni tal-Awtorita` intimata tat-talba f'dawn il-proceduri u fil-proceduri kostituzzjonali msemija mir-rikorrenti;

Rat illi r-Rikors gie mholli ghal-lum sabiex jinghata provvedimenti dwar it-talba tar-rikorrenti biex dawn il-proceduri jistennew l-ezitu tal-proceduri tar-Rikors Numru 24/19, fuq imsemmija;

Ikkunsidrat;

Illi fit-tielet paragrafu tar-Rikors promotur, ir-rikorrenti jikkontendu illi qabel l-Awtorita' tal-Ippjanar tista' tesegwixxi jew tipprocedi bil-pretensjonijiet taghha kif imressqin permezz tal-ittra ufficjali bin-Numru 1962/2019, ghandu jigi deciz definitivament jekk il-ligi li fuqha qed tibbaza dik il-pretensjoni, hijiex valida jew le. Ir-rikorrenti jsostnu, fl-istess paragrafu tar-Rikors promotur, illi l-Artikolu 100 tal-Kap. 552 li fuqha tinsab imsejsa l-pretensjoni tal-Awtorita' intimata fl-ittra ufficjali Numru 1962/2019 mertu tal-proceduri odjerni, huma lezivi ghad-drittijiet fundamentali taghhom sanciti fl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan billi *inter alia*:-

- il-multi reklamati huma multi ta' natura kriminali li ma gewx inflitti minn Qorti kif trid l-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;
- jinsabu ghaddejjin ukoll proceduri kriminali rigward l-istess allegat ksur li ta lok ghall-multa pretiza mill-Awtorita' intimata, mertu ta' dawn il-proceduri, u dan bi vjolazzjoni tal-principju ta' *ne bis in idem*.

Ir-rikorrenti jsostnu ulterjorment illi l-multa pretiza fl-ittra ufficjali Numru 1962/2019, mertu tal-proceduri odjerni, kif ukoll multi ohrajn li nhargu mill-Awtorita' intimata kontra l-istess rikorrenti, qeghdin jigu imposti bi vjolazzjoni wkoll tad-drittijiet fundamentali taghhom ghal smigh xieraq kif protett mill-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fondamentali¹, u dan billi, fost ohrajn:-

- il-multi qed jigu imposti mill-Awtorita' intimata fuq mera allegazzjoni mhux affermata minn qorti u dan bi ksur tal-presunzjoni tal-innocenza,
- qed jigu impost pieni ta' natura kriminali fuq hrug ta' avviz ta' enfurzar (Avvizi biex Tieqaf u ta' Twettiq) minghajr ir-rikorrenti nghataw opportunita' li jressqu l-kontestazzjoni taghhom quddiem qorti indipendenti.

¹ "Il-Konvenzjoni".

Ir-rikorrenti jaghmlu referenza ghall-proceduri li jinsabu pendenti quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet **Polidano Brothers Limited vs l-Awtorita' tal-Ippjanar u l-Avukat Generali** [Rikors Numru 24/19] u jsostnu illi dawn il-pregudizzjali jinsabu dibattuti proprju bhala l-mertu ta' dawk il-proceduri.

Ikkunsidrat;

Il-Qorti ezaminat bir-reqqa ir-Rikors bin-numru 24/19 li tressaq quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-gurisdizzjoni kostituzzjonali taghha u tosserva illi dawk il-proceduri gew istitwiti mis-socjeta' Polidano Brothers Limited bl-ilment ewlieni jkun li qeghdin jigu imposti mill-Awtorita' intimata, multiplicita' ta' multi ghall-istess avvizi biex Tieqaf u ta' Twettiq bis-sahha tal-Artikolu 100 tal-Kap. 552. Ir-rikorrenti f'dawk il-proceduri jikkontendu li dawn il-multi qed jigu imposti bi ksur tad-dritt ghal smigh xieraq kif protett mill-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni. Dan l-allegat ksur jikkonsisti, skont ir-rikorrenti f'dawk il-proceduri, fis-segwenti:-

- il-multi qed jigu imposti mill-Awtorita' intimata fuq mera allegazzjoni mhux affermata minn qorti u dan bi ksur tal-presunzjoni tal-innocenza,
- qed jigu imposti iktar minn multa wahda ghall-istess ksur;
- jinsabu ghaddejjin proceduri kriminali quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kontra Carmelo k/a Charles Polidano li gie mharrek fil-kapacita' tieghu bhala "*direttur ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' Polidano Brothers Limited*" u dan rigward l-istess allegat ksur li ta lok ghall-multi, u dan bi vjolazzjoni tal-principju ta' *ne bis in idem*.
- qed jigu imposti pieni ta' natura kriminali fuq hrug ta' avviz ta' enfurzar (Avvizi biex Tieqaf u ta' Twettiq) minghajr ir-rikorrenti nghataw opportunita' li jressqu l-kontestazzjoni taghhom quddiem qorti indipendenti.

Il-Qorti ma taqbilx mar-rikorrenti fejn fir-Rikors promotur huma jsostnu li bhala rizzultat tal-proceduri kostituzzjonali minnhom imsemmija (Rikors Numru 24/19) ser jigi deciz “*jekk il-ligi fuq liema qieghda tistrieħ, huwiex validu jew le.*” Minn ezami tar-Rikors promotur Numru 24/19, jirrizulta illi f’dawk il-proceduri m’huwiex qed jigi kontestat il-validita` *ut sic* tal-legislazzjoni promulgata bl-Avviz Legali 276 tal-2012 specifikatament l-Artikolu 100 tal-Kap. 552, ghaliex evidentement, il-*litis contestatio* hi jekk dik il-ligi timpingix negattivament fuq id-drittijiet fundamentali tar-rikorrent f’dawk il-proceduri.

Il-Qorti fehmet illi l-mira tar-rikorrenti Polidano Brothers Limited fir-Rikors 24/19 hija in essenza diretta għall-otteniment ta’ dikjarazzjoni illi l-Artikolu 100 tal-Kap. 552 huwa leziv għad-dritt fundamentali għal smigh xieraq tagħha ghaliex b’mod generali, il-ligi timponi multi li minhabba l-entita` sostanzjali tagħhom huma ta’ natura kriminali, liema multi qeghdin jigu imposti bi ksur tal-presunzjoni tal-innocenza u bi ksur ukoll tad-dritt għal access għal qorti indipendenti.

L-istess socjeta` rikorrenti tikkontendi ulterjorment illi l-fatt li Carmelo Polidano, direttur tas-socjeta` rikorrenti Polidano Brothers Limited, gie mharrek biex iwiegeb għal akkuzi kriminali msejsa fuq l-istess ksur li ta lok għall-multi imposti bis-sahha tal-Artikolu 100 tal-Kap. 552, iwassal għal lezzjoni wkoll tal-principju *ne bis in idem*, sancit fl-Artikolu 39(9) tal-Kostituzzjoni.

Ikkunsidrat;

Ir-rikorrenti qeghdin jitolbu l-waqfien tal-proceduri mibdija minnhom stess a tenur tal-Artikolu 100(7) tal-Kap. 552. Bis-sahha ta’ din id-dispozizzjoni legali, id-debitur tad-dejn dovut lill-Awtorita` tal-Ippjanar b’titolu eżekuttiv ottenut bil-procedura prospettata fl-Artikolu 100(6) tal-Kap. 552, jinghata d-dritt li jopponi

ghat-talba għall-hlas ta' dak id-dejn b'rikors fejn jitlob lill-Qorti tiddikjara l-pretensjoni bhala wahda infondata.

Illi f'sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-9 ta' Dicembru 2015², intqal hekk in propositu ta' talba għal soprasessjoni:-

“... huwa accettat li s-soprasessjoni tista' b'mod eċċezzjonali tingħata meta tali smigh fl-istess waqt ta' żewġ kawżi ma jkunx jista' jsir, iżda, billi hija eċċezzjoni għar-regola ġenerali li kull kawża għandha tinstama' sakemm tigi maqtugħa, trid tingħata dejjem taħt kundizzjonijiet li għandhom ikunu serji biżżejjed biex dan isir. Kemm hu hekk, ingħad saħansitra f'sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, li l-eċċezzjoni tas-soprasessjoni fis-sens li l-Qorti għandha tieqaf milli tkompli tisma' kawża bhala tali, fis-sistema proċedurali tagħna, mhijiex kontemplata għaliex l-eċċezzjoni li l-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jikkontempla hija l-eċċezzjoni magħrufa bhala lis alibi pendens u din l-eċċezzjoni tipprospetta neċessarjament li jkun hemm żewġ kawżi għaddejjin fl-istess waqt pendenti quddiem il-qrati li jkollhom l-istess mertu.”

Fl-ordinament guridiku tagħna, is-soprasessjoni titqies bhala provvediment - ta' natura interlokutorju - li tagħti l-Qorti fid-diskrezzjoni tagħha jekk tintwera raguni tajba biex tilqa' t-talba għal soprasessjoni. In tema tar-ragunijiet li jiggustifikaw is-soprasessjoni, il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza tagħha fl-ismijiet **Peter Arrigo Ltd vs Avv. Dr Christopher Cilia nomine et**³, qalet hekk:-

*“Għal bosta snin, il-Qrati tagħna sabu li t-twaqqif ta' smigh ta' kawża biex tistenna l-ezitu ta' kawża ohra li diga' tressqet jew sakemm titressaq wahda fuq punt eccezzjonali huwa rakkomandat biss fil-kaz meta jkun hemm lok għas-soluzzjoni ta' xi punt li minnu ta' bilfors tiddependi l-kawża li sejra titwaqqaf (P.A. 12.4.1962 fil-kawża fl-ismijiet **Azzopardi et vs Critien pro et** (Kollez. Vol: XLVI.ii.591) u App. Civ. 6.10.1999 fil-kawża fl-ismijiet **Grima et vs Frendo et** (Kollez. Vol: LXXXIII.ii.393)”.⁴*

² Doris Catania et vs Evelyn Farrugia et.

³ Deciza 11 ta' Dicembru 2003. Emfasi ta' din il-Qorti.

⁴ Sottolinejar ta' din il-Qorti.

Ikkunsidrat;

Fil-kaz li ghandha quddiemha l-Qorti, is-socjetajiet Monte Kristo Vineyards Limited, Monte Kristo Beverages Limited u Monte Kristo Estates Limited qeghdin jikkontestaw permezz tal-procedura prospettata mill-Artikolu 100(7) tal-Kap. 552, it-talba tal-Awtorita' intimata ghall-hlas tal-multa fis-somma ta' €12,640 maghmula permezz tal-ittra ufficjali bin-numru 1962/2019. Isostnu izda, illi din il-legislazzjoni, introdotta bis-sahha tal-Avviz Legali 276 tal-2012, tilledi d-drittijiet fundamentali taghhom ghad-diversi ragunijiet imsemmijin fir-Rikors promotur, ewlenija fosthom il-kontenzjoni li din il-multa hija kriminali fin-natura taghha u illi oltre ghall-multa, jinsabu pendenti proceduri kriminali ghall-istess ksur li ta lok ghall-istess multa. Dawn ir-ragunijiet huma identici ghar-ragunijiet elenkati fir-Rikors Numru 24/19 fl-ismijiet **Polidano Brothers Limited vs L-Awtorita' tal-Ippjanar et.**

Il-Qorti minnufih tosserva illi ma taqbilx illi ezitu favorevoli tal-proceduri Rikors Numru 24/19 fejn tigi dikjarata lezjoni tad-drittijiet fundamentali ta' Polidano Brothers Limited, jista' jincidi fuq id-decizjoni eventwali f'dawn il-proceduri odjerni intavolati minn Monte Kristo Vineyards Limited, Monte Kristo Beverages Limited u Monte Kristo Estates Limited. Kif diga' gie stabbilit, mhuwiex il-validita' tal-legislazzjoni li holqot il-multa kontestata f'dawn il-proceduri, li tinsab fil-mira tal-proceduri Rikors Numru 24/19. Minflok, dawk il-proceduri jikkoncernaw allegat lezjoni tad-drittijiet fundamentali tas-socjeta' Polidano Brothers Limited minhabba li l-istess sitt avvizi ta' twettiq li nhargu fil-konfront tal-istess Polidano Brothers Limited, taw lok ghal serje ta' multi li l-hlas taghhom gie reklamati mill-Awtorita' intimata permezz ta' diversi ittri gudizzjarji lkoll elenkati espressament fl-istess Rikors Numru 24/19.

Minn ezami tar-Rikors Numru 24/19, ma jirrizultax illi l-avviz ta' twettiq li ghalih jirreferi l-ittra gudizzjarja Numru 1962/2019 (mertu tal-proceduri odjerni) jew il-multa reklamata f'din l-istess ittra gudizzjarja, jinsabu fil-mira tal-imsemmija proceduri kostituzzjonali. Ma jirrizultax lanqas li jinsabu ghaddejjin fil-konfront ta' xi direttur jew rapprezentant tas-socjetajiet rikorrenti fil-proceduri odjerni, xi proceduri kriminali fuq akkuzi naxxenti mill-istess avviz ta' twettiq mertu tal-proceduri odjerni, u dan sabiex isostni l-kontenzjoni tar-rikorrenti imsejsa fuq il-principju ta' *ne bis in idem*.

Jigi osservat ukoll illi r-rikorrenti fil-proceduri odjerni quddiem din il-Qorti, m'humiex parti fil-proceduri kostituzzjonali mibdijin minn Polidano Brothers Limited bir-Rikors Numru 24/19. Dan ifisser illi anke f'kaz li f'dawk il-proceduri kostituzzjonali, kellha tigi riskontrata lezjoni tad-drittijiet fundamentali ta' Polidano Brothers Limited, din id-dikjarazzjoni ma tista' qatt tiswa bhala dikjarazzjoni ta' lezjoni tad-drittijiet ta' persuna ohra wisq inqas persuna ohra mhux parti f'dawk il-proceduri - inkluz ghalhekk is-socjetajiet rikorrenti f'dawn il-proceduri. Dan ghaliex id-dikjarazzjoni ta' lezjoni ta' dritt fundamentali ta' persuna bhala effett tal-applikazzjoni ta' legislazzjoni partikolari ghal dik il-persuna, ghandha effett biss *inter pares*. Kemm hu hekk, anke fil-kawzi fejn il-grati jew jiddikjaraw bla effett l-applikazzjoni ta' xi dispozizzjoni legali ghall-fattispeci tal-kaz li kellhom quddiemhom, dik id-dikjarazzjoni jaghmel stat biss fil-konfront tal-partijiet f'dawk il-kawzi, u mhux *erga omnes*.

Fis-sentenza taghha tal-11 ta' Novembru 2011 fil-kawza **John Bugeja vs Il-Provincjal Reverendu Alfred Calleja noe et**, il-Qorti Kostituzzjonali ttrattat propju dan il-punt u qalet hekk:-

“15. *Safejn l-attur u l-Avukat Generali qeghdin jilmentaw ghax l-ewwel qorti qalet illi s-sentenzi li qalu li dispozizzjoni tal-ligi tikser dritt fundamentali jaghmlu dik id-dispozizzjoni nulla erga omnes, dan l-aggravju huwa gustifikat. Tassew illi dawk is-sentenzi ghandhom lauctoritas rerum similiter iudicatarum, izda ghalihom ukoll ighodd dak li jghid l-art. 237 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni*

u Procedura Civili, illi "s-sentenza ma tista' tkun qatt ta' hsara ghal min, la huwa nnifsu u lanqas bil-mezz tal-awturi jew ta' rapprezentant legittimu tieghu, ma jkunx parti fil-kawza maqtugha b'dik is-sentenza". Meta l-art. 6 tal-Kostituzzjoni jghid illi jekk xi ligi ohra tkun inkonsistenti mal-Kostituzzjoni, il-Kostituzzjoni ghandha tipprevali u l-ligi l-ohra ghandha, safejn tkun inkonsistenti, tkun bla effett, u meta l-art. 3 (2) tal-Kap. 319 jghid illi l-ligi ordinarja ghandha, sa fejn tkun inkonsistenti mal-Konvenzjoni Ewropeja, ukoll tkun bla effett, dan ifisser illi dik il-ligi inkonsistenti ghandha tkun bla effett ghall-ghanijiet tal-kawza li fiha dik l-inkonsistenza tkun dikjarata izda tibqa' fis-sehh ghal ghanijiet ohra sakemm ma tigix imhassra b'ligi ohra jew taht l-art. 242(2) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili."

Kif gia` stabbilit, m'hijiex il-validita` *ut sic* tal-legislazzjoni introdotta bl-Avviz Legali 276 tal-2012 li qeghda tigi kontestata bir-Rikors 24/19, izda l-**ksur tad-dritt ghal smigh xieraq ta' Polidano Brothers Limited bl-imposizzjoni tal-multi mertu tal-ittri ufficjali elenkati fir-Rikors u dan fl-isfond tal-koezistenza ta' ghadd ta' fatturi ohrajn ukoll elenkati fl-istess Rikors**. Dan ifisser illi kwalunkwe dikjarazzjoni li b'ezitu tal-proceduri kostituzzjonali mibdi jin bir-Rikors Numru 24/19, tkun favorevoli ghall-pozizzjoni tar-rikorrent fl-istess proceduri, torbot biss lill-partijiet f'dik il-kawza u ma jolqotx awtomatikament il-pozizzjoni ta' terzi persuni fil-mira tal-istess legislazzjoni. Ghalhekk l-istharrig li trid taghmel il-Prim'Awla tal-Qorti Civili tal-lanjanzi tar-rikorrenti f'dawk il-proceduri kostituzzjali, ser issir biss fil-kuntest tal-fattispeci tal-kaz li ghandha quddiemha u mhux ser jiswa ghall-fattispeci ta' ebda kaz iehor, inkluz dak li ghandha quddiemha din il-Qorti llum.

Il-Qorti hija tal-fehma illi bejn iz-zewg proceduri separati, oltre li dawn gew istitwiti minn persuni differenti ghad fil-konfront tal-istess Awtorita` intimata, ma hemm ebda rabta jew dipendenza bejn il-kawzali tat-talbiet rispettivi ghall-hlas. Tqis illi ma jirrizultax sodisfacjentement kif il-mertu tal-kontestazzjoni tar-rikorrenti Polidano Brothers Limited fil-proceduri kostituzzjonali, jista' jincidi fuq il-fondatezza o meno tat-talba ghall-hlas tal-multi reklamati mir-rikorrenti f'dawn il-proceduri ghaliex id-dikjarazzjoni li l-legislazzjoni in dizamina tilledi d-dritt fundamentali ta' smigh xieraq ta' Polidano Brothers Limited fic-cikostanzi

tal-kaz taghha, ma tista' qatt tolqot is-siwi tal-imposizzjoni tal-multa li l-hlas taghha qed tigi reklamata mill-Awtorita` intimata - ghad bis-sahha tal-istess legislazzjoni - **galadarba ma jkun qed jigi riskontrat l-ebda lezjoni ta' dritt fundamentali tar-rikorrenti fil-proceduri odjerni quddiem din il-Qorti.**

B'zieda ma' dan, jigi osservat illi ma ntweriex kif il-proceduri kriminali li jissemmew fir-Rikors promotur tal-proceduri odjerni, huma l-istess proceduri kriminali li jissemmew fir-Rikors 24/19 li ttiehdu kontra Carmel Polidano jew li tezisti xi rabta bejn dawk il-proceduri kriminali u l-avviz ta' Twettiq u l-multa reklamata mill-Awtorita` intimata mertu tal-proceduri odjerni, u lanqas intwera sodisfacjentement kif l-imposizzjoni ta' din l-istess multa tista' tkun kolpita mill-proceduri kriminali li saret referenza ghalihom fir-Rikors 24/19.

Finalment, kwantu l-allegazzjoni illi gew imposti multiplicita` ta' multi ghall-istess avvizi ta' twettiq, il-Qorti tqis li ghalkemm din il-kwistjoni giet sollevata wkoll proprju f'dawn il-proceduri odjerni fejn fis-sitt paragrafu tar-Rikors promotur, ir-rikorrenti jikkontendu illi gew ipprezentati ittri ufficjali ohrajn mill-Awtorita` intimata fir-rigward tal-istess Avviz ta' Enfurzar, din hija kwistjoni ta' fatt li hija facilment determinabbli u mhux wahda li ghandha bil-fors tigi mistharrga u determinata fil-proceduri kostituzzjonali li r-rikorrenti jaghmlu referenza ghalihom. Konsegwentement, ghar-rizoluzzjoni taghha, mhux mehtieg li din il-Qorti tistenna l-ezitu tal-proceduri kostituzzjonali surriferiti.

Ikkunsidrat;

B'applikazzjoni ghall-fattispecje ta' dan il-kaz, tal-insenjament in materja fuq citat, huwa evidenti illi ma jezistix l-element ta' dipendenza jew talanqas il-potenzjalita` ta' dipendenza bejn iz-zewg proceduri in dizamina billi l-ezitu ta' din il-procedura dwar il-fondatezza o meno tal-pretensjoni ghall-hlas tal-multa ta' €12,640 fil-konfront ta' Monte Kristo Vineyards Limited, Monte Kristo

Beverages Limited u Monte Kristo Estates Limited abbazi tal-avviz ta' twettiq numru ECF 877/08, ma jiddependix mid-determinazzjoni dwar jekk il-jedd ghal smigh xieraq ta' Polidano Brothers Limited giex vjolat jew le.

Il-Qorti tqis illi ghall-kaz odjern huwa relevanti dak li kellha xi tghid il-Qorti fis-sentenza taghha fl-ismijiet **Integrated Capabilities (Malta) Limited et vs Crowd Shout Holdings Limited et**⁵: -

“Fl-isfond ta` dawn id-disposizzjonijiet appena citati, fil-provvediment li tat fit-3 ta` April 2014 fil-kawza “Sylvana Tanti vs Noel Tanti et” din il-Qorti qalet hekk :-

“Illi l-Qrati taghna ammettew is-soprasessjoni ta` kawza jew ta` procediment meta soprasessjoni tkun spedjenti. (Kollez Vol XXXIX.I.467 ; Appell Civili – “Cassar vs Xuereb” – 12 ta` Marzu 1973). L-ispedjenza ma tistax tkun mera possibilita` ... Illi fis-sentenza taghha tal-5 ta` Ottubru 1981 fil-kawza “Degaetano vs Galea et noe”, il-Qorti tal-Appell qalet hekk : “Is-soprasessjoni hemm lok ghalha meta l-ezitu tal-kawza li tigi soprasseduta jkun jiddependi jew almenu jkun jista` jiddependi mill-ezitu ta` kawza ohra, u ghalhekk ma jistax ikun hemm lok ghas-soprasessjoni jekk ma tezistix din id-dipendenza jew almenu l-potenzjalita` ta` din id-dipendenza”... Illi din il-Qorti tabbraccja l-principju li ssoprasessjoni huwa rimedju straordinarju li ghandu jigi applikat biss fejn ikun necessarju fl-interess tal-ahjar amministrazzjoni tal-gustizzja (Kollez Vol XLI.I.507 ; u Qorti Kostituzzjonali – “Cuschieri vs Onor Prim` Ministru” – 12 ta` Awissu 1994). Illi provvediment dwar soprasessjoni huwa mhल्ली ghal kollox fid-diskrezzjoni tal-Qorti.”⁶ [enfasi ta' din il-Qorti]

Mizum ferm dak premiss, galadarba l-provvediment tas-soprasessjoni jitqies bhala mizura straordinarja ghaliex jissospendi s-smigh ta' kawza meta n-norma hija, kif inghad, li kawza li tinbeda ghandha tinstema' sa ma tinqata', il-Qorti tqis illi f'dan il-kaz iz-zewg kawzi mhumiex interdipendenti kif tehtieg il-gurisprudenza in materja u ma jikkonkorru l-elementi mehtiega sabiex tigi akkolta talba ghas-soprasessjoni.

⁵ Deciza 31 ta' Ottubru 2016.

⁶ Sottolinejar ta' din il-Qorti.

Ghaldaqstant, il-Qorti hija tal-fehma li ma ghandhiex tuza d-diskrezzjoni taghha biex tordna t-twaqqif ta' din il-proedura u s-soprasessjoni mitluba mir-rikorrenti odjerni ghaliex kif rajna, ma hemm xejn x'izomm lil dawn il-proceduri odjerni milli jkomplu jinstemghu waqt li jkun ghadu pendenti r-Rikors 24/19 dwar il-ksur tad-dritt ghal smigh xieraq ta' Polidano Brothers Limited.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti qiegghda tichad it-talba tar-rikorrenti fir-Rikors taghom tat-8 ta' Ottubru 2019 fejn talbu l-waqfien tal-proceduri odjerni pendenti l-ezitu tal-proceduri quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili Rikors Numru 24/19, u tordna li jissokta s-smigh ta' dan ir-Rikors.

L-ispejjez ta' dan l-episodju ghandhom ibatuhom ir-rikorrenti.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.**

**Dr Graziella Attard
Deputat Registratur**